

Gudstjeneste, er Forpligtelsen tilstede for Kirke-tiendeetieren til at opvarme. At Motiver, som man i Dvrigt saa lidt som mulig bør sætte i Forbindelse med Kirkens Brug, kunne komme til at virke med, maa indrømmes. Det forekommer mig derfor besynderligt, om man ikke vil sige, at der opnaas et virkelig Gode, og det et ikke ringe Gode, ved at gaa den Vej, som Mindretallet ønsker. Der opnaas, at den nye Ordning strax kommer til Virksomhed, thi det var en Misforstaaelse eller Fortalelse, naar den ærede Ordfører talte om, at de 5 Aar gjaldt for hele Udvalgets Vedkommende. Det er kun fra Flertallets Side, at de ere gjorte gjældende. Jeg kan nu vel tænke mig, at der her som i alt Andet kan gjøre sig visse Motiver gjældende til at opvarme eller ikke at opvarme Kirken, som ellers ikke vilde komme frem; men, som Forholdene ere, tror jeg, man maa sige, at, hvor der virkelig er en almindelig Nødværelse af, at Kirken efter sin hele Beskaffenhed og Beliggenhed trænger til Opvarmning, vil Foranstaltningen blive sat i Værk. Der kan vel være forskjellig Drang til at faae den opvarmet, Drangen kan blive større ved Hensynet til de Svage, der kunne ønske en stærkere Varme og maaske ikke ere i det helbige Tilfælde, som Nogle kunne være i, at kunne tage varme Klæder paa i tilstrækkelig Grad. De Syge og Bryktsvage faae i alt Fald Kulden at føle, og for dem vil 6 Grader gjøre en ikke ringe Forskjel. Der er al Grund til at vente, at man i adskillige Tilfælde vil lade disse Hensyn være afgjørende, og, naar det er sagt, at det vil være uehdigt, naar der er indrettet Kaffelovne og Varmeindretninger, at de da maaske ikke blive brugte, saa er det dog neppe sandsynligt, at man netop, naar en Kirke søges allerstærkest, ikke vil anse det nødvendigt at benytte disse Indretninger. Der bliver indrettet Kaffelovne, og under Forudsætning af, at Mindretallets Forslag vedtages, er det overladt til Menigheden selv, om den vil opvarme, det vil sige, den skal have en Forpligtelse i det første Aar; men, siger man, der kan komme en Tid, hvor den ikke vil gjøre det. Ja, dersom det skulde blive Tilfældet, saa kan der tænkes to Grunde dertil, nemlig enten at der slet Ingen kom i Kirke — det Tilfælde maa man jo forudsætte, skjøndt det var det sørgeligste — og saa var der egentlig intet Tab ved, at der ikke blev opvarmet, indtagen for Præsten, men i saa Tilfælde vilde faae yderligere Avis gennem Kulden, at det var bedst, at han søge for en Forandring, eller at der blev saa fuldt i Kirken, at Opvarmningen ikke behøvedes, og det var jo det Glæde-

ligste. Men i begge Tilfælde synes det mig, at den Tiendeetier, der havde opført Kirken, ganske rolig kunde se paa sin Kirke. Jeg tør ikke paastaa, at det ikke er godt for Kirken at have en Kaffelov, der bestandig er opvarmet, men det er i alt Fald ikke til stor Skade, at den ikke opvarmes. Naar man nu sagde, at Kirkeetieren bestandig skulde opvarme Kaffelovnen, saa kunde han med megen Bedrøvelse se paa sin varme Kaffelov, naar der Ingen kom i Kirken, thi han maatte varme og varme, og det er dog egentlig ikke fra Kaffelovnen, at Varmen skal komme i Kirken. Jeg tror, at man ved at gaa den Vej vilde komme til langt større Misligheder end ved at følge Mindretallet.

Rosenørn = Teilmann: Ja, deri har den ærede Minister jo fuldkommen Ret, at Varmen i Kirken maa helst komme fra et andet Sted end fra en Kaffelov. Det har hidtil været Tilfældet, at der har været Kirker, hvor der kunde varmes paa rette Maade, og jeg haaber, at det Samme maa være Tilfældet, enten vi faae Kaffelovne eller ei; men det vil under alle Omstændigheder aabenbart være uehdigt at se en Kaffelov anbragt, som ikke benyttes.

Madvig: Den sidste ærede Taler anbefalede Flertallets Forslag, fordi det førte til den største Ligelighed i Udgifter. Det tror jeg ikke er Tilfældet (Rosenørn = Teilmann: Jeg sagde, at Udgiften faldt ens paa Alle!) Men den falder meget forskjelligt paa Alle. Kirkerne ere saaledes byggede og indrettede, at de kræve meget forskjelligt Brændselmateriale til at opvarmes. Man kan meget godt opvarme meget forskjellig byggede Kirker og Kirker, der kræve en forskjellig Varmemasse igennem de samme Apparater, naar man i det ene fyrer længe, i det andet kort. Men nu stiller Sagen sig saaledes, at med Hensyn til Apparatet, Kaffelovnen, eller hvad det er, træffes der een Gang for Alle en Afgjørelse ved et bestemt Skjøn, og det vil om trent kunne være ens for de fleste Kirker, thi man kan tage et i Forhold til Kirken mindre Apparat, naar man anvender det i længere Tid og bruger mere Brændsel for at faae den forlangte Varme, hvorimod der vil indtræde den største Ulighed, naar man paalægger Kirkeetieren at tilvejebringe ogsaa Brændsel; thi deri vil just Forskjellen vise sig. Een Kirke vil efter Bygemaaden eller efter sin Størrelse behøve et ganske overordentligt Quantum Brændselmateriale, en anden meget mindre, og det kan være, at det